

**Planificació d'Espais Litorals**

Codi: 104269  
Crèdits: 6

| Titulació                                                  | Tipus | Curs | Semestre |
|------------------------------------------------------------|-------|------|----------|
| 2503710 Geografia, Medi Ambient i Planificació Territorial | OT    | 4    | 1        |

**Professor/a de contacte**

Nom: Eduard Ariza Sole

Correu electrònic: eduard.ariza@uab.cat

**Utilització d'idiomes a l'assignatura**

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

**Equip docent**

Francesc Romagosa Casals

**Prerequisits**

No hi ha prerequisits per realitzar l'assignatura.

**Objectius**

L'objectiu del curs és donar els coneixements de base per què l'alumne compregui la complexitat territorial, ambiental i social del sistema litoral i aprengui a analitzar la problemàtica de l'espai litoral de forma integrada, amb una mirada geogràfica i des d'un punt de vista de la planificació.

L'assignatura es divideix en tres parts o blocs: en un primer bloc s'analitza l'espai litoral -en un sentit geogràfic ampli- des del punt de vista físic (evolució, dinàmica, ecosistemes) i social (assentaments i activitats humanes). El segon bloc analitza les manifestacions del Canvi Global al litoral. El tercer bloc aborda la gestió i la governança de l'espai litoral (polítiques, legislació, instruments i governança inclusiva).

S'inclou una sortida de camp en un tram del litoral català amb l'objectiu de poder veure in situ molts dels aspectes tractats a la teoria.

**Competències**

- Aplicar eines de gestió del territori, del medi ambient i de les polítiques urbanes a la planificació territorial i ambiental.
- Aplicar la normativa bàsica legal territorial, ambiental i urbana a la planificació territorial i ambiental.
- Dissenyar i gestionar els instruments de planejament territorial, ambiental i urbà.
- Elaborar propostes d'acció i intervenció en el territori que abordin problemes sociodemogràfics i ambientals.
- Generar propostes innovadores i competitives en l'activitat professional.
- Introduir els aspectes teòrics i aplicats de les principals polítiques territorials, ambientals i urbanes en la pràctica professional.
- Treballar de manera cooperativa en equips multidisciplinaris.

## **Resultats d'aprenentatge**

1. Conèixer els instruments específics per a la gestió dels territoris de muntanya i les àrees litorals.
2. Enumerar la normativa bàsica territorial, ambiental i urbana corresponent a cada administració responsable, referida a Catalunya.
3. Explicar els ecosistemes característics del litoral mediterrani i les relacions entre la societat i l'espai litoral.
4. Fer propostes de planejament territorial, ambiental i urbà.
5. Generar propostes innovadores i competitives en l'activitat professional.
6. Treballar de manera cooperativa en equips multidisciplinaris.
7. Utilitzar mètodes i instruments per a la gestió integrada de les àrees rurals i litorals.

## **Continguts**

### **1. El sistema socio-ecològic litoral**

- Introducció al sistema litoral
- Evolució i dinàmica del litoral
- Morfologia del litoral
- Els ecosistemes i les formacions litorals
- Els assentaments i les activitats humanes al litoral

### **2. El Canvi Global al litoral**

- La urbanització i la banalització del paisatge
- La massificació i l'explotació dels recursos socio-naturals
- Les alteracions hidrodinàmiques i morfodinàmiques
- Els esdeveniments extrems i la pujada del nivell del mar

### **3. La gestió i la governança del litoral**

- Les polítiques i la planificació del litoral
- La legislació i l'administració del litoral
- Els instruments de gestió
- La governança inclusiva del litoral

## **Metodologia**

Els continguts de l'assignatura es desenvoluparan mitjançant les següents activitats:

- Seguiment dels temes tractats en el curs (lectura i estudi dels materials que conformen els apunts de l'assignatura).
- Lectura de llibres i articles com a matèria complementària als apunts.

- Sortida de camp de caràcter obligatori, que complementarà els coneixements teòrics dels apunts i serà la base d'un treball pràctic.

- Elaboració de dos treballs pràctics, amb la tutorització dels professors.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

## Activitats formatives

| Títol                | Hores | ECTS | Resultats d'aprenentatge |
|----------------------|-------|------|--------------------------|
| Tipus: Dirigides     |       |      |                          |
| Classe presencial    | 39    | 1,56 | 1, 2, 3, 5, 6, 7         |
| Sortides de camp     | 8     | 0,32 | 3, 5, 6                  |
| Tipus: Supervisades  |       |      |                          |
| Tutories             | 5     | 0,2  | 1, 2, 3, 5, 7            |
| Tipus: Autònomes     |       |      |                          |
| Estudi de la matèria | 45    | 1,8  | 1, 2, 3, 7               |
| Treball autònom      | 50    | 2    | 1, 2, 3, 5, 6, 7         |

## Avaluació

L'avaluació continuada de l'assignatura consistirà en: 1) la realització de dos exàmens que avaluaran els coneixements teòrics corresponents als tres blocs temàtics de l'assignatura (que hauran de ser recuperats el dia de l'examen final si no han assolit la nota mínima de 4 sobre 10); i 2) en l'elaboració de dos treballs de caràcter pràctic, relacionats tant amb la matèria teòrica com amb la sortida de camp.

En el cas que l'alumne/a no es presenti a l'examen final, la qualificació final de l'assignatura serà un No Avaluable.

La còpia o plagi de material, tant en el cas de treballs com en el cas dels exàmens, constitueixen un delicte que serà sancionat amb un zero a l'activitat. En cas de reincidència es suspendrà tota l'assignatura. Recordem que es considera "còpia" un treball que reproduceix tot o gran part del treball d'un/a altre/a company/a. "Plagi" és el fet de presentar tot o part d'un text d'un autor com a propi, sense citar les fonts, siguin en paper o en format digital. Vegeu documentació de la UAB sobre "plagi" a:

[http://wuster.uab.es/web\\_argumenta\\_obert/unit\\_20/sot\\_2\\_01.html](http://wuster.uab.es/web_argumenta_obert/unit_20/sot_2_01.html)

En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

En cas que les proves no es puguin fer presencialment s'adaptarà el seu format (mantenint-ne la ponderació) a les possibilitats que ofereixen les eines virtuals de la UAB. Els deures, activitats i participació a classe es realitzaran a través de fòrums, wikis i/o discussions d'exercicis a través de Teams, etc. El professor o professora vetllarà perquè l'estudiant hi pugui accedir o li oferirà mitjans alternatius, que estiguin al seu abast.

En el moment de realització de cada activitat avaluativa, el professor o professora informará l'alumnat (Moodle) del procediment i data de revisió de les qualificacions.

## Activitats d'avaluació

| Títol                 | Pes  | Hores | ECTS | Resultats d'aprenentatge |
|-----------------------|------|-------|------|--------------------------|
| Primer examen parcial | 25 % | 1,5   | 0,06 | 1, 2, 3                  |
| Segon examen parcial  | 25 % | 1,5   | 0,06 | 1, 2, 3                  |
| Treball 1             | 25 % | 0     | 0    | 3, 4, 5, 6, 7            |
| Treball 2             | 25 % | 0     | 0    | 3, 4, 5, 6, 7            |

## Bibliografia

AGUIRRE, J.M. (2013). *L'ordenació del litoral català: Els Plans Directors Urbanístics del Sistema Costaner*. Tesis doctoral. Universitat de Girona, Girona, 212 p.

AGUIRRE, J. M. (2015). Catalunya davant la legislació estatal relativa a la gestió del litoral: una proposta de reinterpretació de competències. A: ROMAGOSA, F (Ed). *La Governança i la gestió integrada del litoral a Catalunya*, pp. 60-81. UAB, Bellaterra (Spain).

ARIZA, E., JIMÉNEZ, J. A. & SARDÁ, R. (2008). A critical assessment of beach management on the Catalan coast. *Ocean & Coastal Management*, 51(2): 141-160.

ARIZA, E., PONS, F. & BRETON, F. (2016). Is socio-ecological culture really being taken into account to manage conflicts in the coastal zone? Inputs from Spanish Mediterranean beaches. *Ocean & Coastal Management*, 134, pp: 83-193.

BARBIER, E.B. et al. (2011). The value of estuarine and coastal ecosystem services. *Ecological Monographs*, 81(2): 169-193.

BARRAGÁN, J.M. (2014). *Política, Gestión y Litoral. Una nueva visión de la Gestión Integrada de Áreas Litorales*. Madrid: Editorial Tébar Flores.

BARRAGÁN, J.M. et al. (2011). La Gestión Integrada de Áreas Litorales en España. Propuestas para un Cambio de Rumbo. In: *Manejo Costero Integrado y Política Pública en Iberoamérica: Propuestas para la acción*. Red IBERMAR (CYTED), Cádiz, pp. 253-280.

BARRAGÁN, J.M.; BORJA, F. (2011). "Litorales". In: *Evaluación de los ecosistemas del milenio de España. Conservación de los servicios de los ecosistemas y la biodiversidad para el bienestar humano*. Madrid: Ministerio de Medio Ambiente y Medio Rural y Marino - Fundación Biodiversidad, pp, 73-739.

BRETON, F.; TRUJILLO, A.J. (2009). Paisajes litorales. In: BUSQUETS, J.; CORTINA, A. (coords.) *Gestión del paisaje. Manual de protección, gestión y ordenación del paisaje*. Barcelona: Ariel: 111-134.

CARTER, R.W.G. (1989). *Coastal environments. An introduction to the Physical, Ecological and Cultural Systems of Coastlines*. London: Academic Press.

CONSELL ASSESSOR PER AL DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE (2019). *Una mar de canvis. Recomanacions per a una gestió sostenible del medi marí i costaner*. Barcelona: Generalitat de Catalunya.

CONSELL ASSESSOR PER AL DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE (2021). *Un litoral al límit. Recomanacions per a una gestió integrada de la costa catalana*. Barcelona: Generalitat de Catalunya.

DIPUTACIÓ DE BARCELONA (2010). *El sistema litoral. Un equilibri feble amenaçat pel canvi climàtic*. Barcelona: Diputació de Barcelona.

FOLCH, R. (dir.) (1984-1992). *Història natural dels Països Catalans*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana. Vols.1, 2, 7 i 14.

GARCÍA GARCÍA, M. (2017). El litoral español: más de un cuarto de siglo a la deriva. *Journal of interdisciplinary studies in Architecture and Urbanism*, 8: 272-287.

GARCÍA-LOZANO, C. (2019). *Els sistemes dunars de la costa catalana. Evolució històrica, estat actual i potencial de restauració*. Tesis Doctoral. Universitat de Girona.

GARCÍA-LOZANO, C., PINTÓ, J. *Platges i dunes de Catalunya*. [Online]- Available at: <http://www.dunes.cat/>.

HASLETT, S.K. (2000). *Coastal systems*. London: Roudledge.

MARGALEF, R. (1994). *Litorals i oceans*. Enciclopèdia Biosfera, vol. 10. Barcelona: Enciclopèdia Catalana.

MILLENNIUM ECOSYSTEM ASSESSMENT (2005). *Ecosystems and human well-being: Wetlands and water synthesis*. Washington: World Resources Institute.

MINISTERIO DE MEDIO AMBIENTE (2005). *Hacia una gestión sostenible del litoral español*. Madrid.

MORENO, I. (2007). *Manejo integral costero. Por una costa más ecológica, productiva y sostenible*. Palma de Mallorca: Universitat de les Illes Balears.

NONN, H. (1987). *Geografía de los litorales*. Madrid: Akal.

PARPAL, N. (1996). "Un passeig pel litoral". *El sistema litoral. Un equilibri sostenible?* Quaderns d'Ecologia Aplicada, 13: 245-289. Barcelona: Diputació de Barcelona.

PASKOFF, R. (1994). *Les littoraux. Impact des aménagements sur leur évolution*. Paris: Masson.

PINTÓ, J.; GARCIA-LOZANO, C.; ROIG-MUNAR, X. (2018). L'espai litoral. *Natura: Ús o abús?* Barcelona: Institut d'Estudis Catalans.

PONS, F. (2015). *El Nuevo régimen jurídico de las costas ¿Contribuir a de forma eficaz a la protección y al uso sostenible del litoral?*. Pamplona: Thomson Reuters - Editorial Aranzadi.

ROMAGOSA, F. (2000). *Zones humides, societat i medi ambient. Les zones humides de Catalunya*. Bellaterra: Servei de Publicacions de la UAB.

ROMAGOSA, F. (ed.) (2016). *La governança i la gestió integrada del litoral a Catalunya*. Bellaterra: Grup de Recerca Interfase, UAB.

ROS, J. (2001). *Vora el mar broix. Problemàtica ambiental del litoral mediterrani*. Barcelona: Empúries.

ROS, J.; SERRA, J. (1996). Ecosistemes i dinàmica litoral. *El sistema litoral. Un equilibri sostenible?* Quaderns d'Ecologia Aplicada, 13: 5-43.

SANJAUME, E. (1992). Les costes. In: CARRERAS, C. (dir.). *Geografia General dels Països Catalans*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana. Vol. 1: El clima i el relleu: 161-211.

SCHEFFERS, A.M.; SCHEFFERS, S.R.; KELLETAT, D.H. (2012). *The coastlines of the world with Google Earth*. Dordrecht: Springer.

## Programari

...

